

מסורת הש"ס

(א) וכלומר נשכרין ומתחזקין
 (ב) פיר' מרי וקב וסייט
 (ג) סמך ערוך, (ד) סמךים נד'
 (ה) וכלומר חוטב סהי"ם מעד
 הדמ' המיות חוטב' ל' חטב'
 (ו) לעיל ד' (ז) לעיל
 (ח) כ"ח כח, (י) פני' הכולן כאשר
 כתיב עילוי בית א"ב כח חמורו
 כתיב אכלו ורשע בית א"ב ערוך
 ערך רשע א"ב (א) לקמן ע"ה
 (ב) והסי' לנ"י (ג) מפרש ד'
 (ד) ויחסי' נח' (ה) ונכסות
 דידן חבו' עיני' ופני' ונכסות
 ערך רשע א"ב (ו) לקמן ע"ה

תורה אור השלם

1. עד לא עשה ארץ
והצות וראש עמרת
תבל: משיח א
2. דתן קסר על פני ארץ
ושלח מים על פני הערבות:
אבות א
3. ישת חשן סתרו
סביביו סתרו חשבת מים
עבי ששקט: תהלים א
4. וישת חשן סביביו
סכות חשקט: מים עבי
5. חשקט: שפאל א ככ כי
6. משקה ררים מעליהו
מרי מעשיח: חשבת
7. ארץ: תהלים קי א
8. ותקר יאר מערן
לחשקט את ון חשן
9. ישר וקה ארץ א
10. ארשים: בראשית א
11. שבת על מים רבים
12. בן ארץ: קא קר אמת
13. רב: ירמיהו א

הגהות הב"ח

[illegible]

רבינו גרשום

מסמכיה כור שירות תורק.
מסמכיה גן עדן שיהא כל
העולם, לפני העולם לנביג
עדן תורק, לכל תורק, תורק
תורק, היינו גן בקין. כור
לי סאן, תורק חצי סאן,
נמצא תורק סאן, סאן
כור, וכל העולם אחד
מששם מגן עדן, תורק
מטור. כלור, תורק כל
מט, כלור סאני תורק
מט, שויבת גן ביצ
הים. ע"א אצור. טובעני
וטובעני כלור, מיתרמי
שלא תובעני תורקם כל רע
אין מתיבשין. ר"ג אומר
בשבעה כור בחמשה עשר יום
אחד התה כלורם

מאימתי פרק ראשון תענית

וּלְסָטָן שְׂטוּף בָּמִים וְהַקְבָּה
שֶׁנֶּחֱמָה בְּחֹזֶק דְּחִיבָה
לֹא לִי: מִשְׁיֹרֵי חֲמִלִים.
פָּנֵי אֶרֶץ. אִי: בְּחִילָה

ובכל העולם כולו נבר
לא עשה ארץ וחצות
הקב"ה בעצמו וכל
שנאמר: הנותן ממזר
על פני חצות א"י

ההעולם כולו מתחזק
על פני ארץ וגו' א"י
ממדת על פני ארץ וגו'
ומניח את הפסלות א
א"י יוחנן כתיב יחשיב
שקול כף ושרי ארש
סבר לה כי הא דכי א
חשוד עניי סגין מוהי
ופירותיהן מי גשמים
אליעור ההוא בממ
כולו מתחזקת גן עדן
כור שותה יתקין
אחד משרפה והוא
אחד משמים
אחד מבנין קדרה לגיהנם
אנשינו מאי דכתיב
אנשינו מאי דכתיב

ואצרותיה מלאות בר
בכבבל דחצאד בלא
במתני' ^{כ"ב} במרחש
מ"ו יום אחר התג כר
הלכה כרבן גמליאל א
ההוא רב חייא אמר
ממאימת מדרבין ותן
דילמא אדי ואדי תת
כלאחר ששים ת"ש
ששים כלפני ששים
בעו מיא אמר רב פפי
במרחשון ולא ידרו
ושותן משחשיכה ו
ובתשמיש המטה ^{ה'ג}
על הצבור אוכלין ו
ובנעילת הסנדל ובת
ואמר רב הונא יחידים
לן תניא ^{מ"א} אין גורין
השערים אלא שלש
מילי צבור אבל יחיד
לחצתענות מתענין

החג: כדי שיגיע האחרון.
ופה לפי שהוא מקום נמוך
ש שכן היו נהגין לפי שהיו
בונים ליונים (וכן דף עט: א.)
מיס מפתח שהגשמים מתגלג
מזרין ענפיה (גמ' דף טז: א.)
נרצין לגשמים אין שואלין
ושומין משחשיבה שאין אלו
ק' דלקמן (דף טו: א.) אין גזירה
עבודות גדולות אחד לת
וראשונה וממעתה: אבל
וזה מידים לחזירהו, והללו
כראשי חמשים. ששם

ליון את הגשמים עד ששים בחקופה, עצים שלו מונחים ליבש כשדה עד יבנו מים. רב דהורא מא"י בעי מים חזר. אוכלין ושוהין משחשבה. שאין יום ליום הכניסה מספקים מים ומוון אלא לצורך השבת, ולוקחין הכל לצמחיאין מוון כדי למכור ללילי חמישי

•

קרי' ביה חבשרת. פי' העל הדי' מן חשכת ושידי עם חשרת ויהיה חשכרת כלומר שהמים צענים מתכשרים שהענים שומים לצפוף הם ממתקים צעים: **מובעני** ולא יובשני. פי' מוטב להיות בלרץ שקלא לתה מכשהיא יבשה:

הלכתא יום ס' בלאחר ס.
וכן עמא דבר ויום
מקוסא ממחיל: **אין** גמורא תענית
על הצבור בתחילה בחמישי שלא
הפקיעו השערים. פי' שניי שעשו
הצבור תענית יקטו מזון של חמישי
ושל שבת וסבורים העם יוקר היא
ויפקיעו השערים:

שנאמר הנותן מטר
זוהי תחילה וכל העולם כולו לבסוף שנאמר הנותן
משל לאדם שגמולו את הנביאה נוטל את האוכל
מר ממזקין הן בעבים מנליה דא"ר יצחק בר יוסף
ת מים עבי שחקים וכתבי חשרת מים עבי שחקים
די ביה חכשרת ור' יהושע בהני קראי מאי דריש בהו
א רב דימי אמר אמרי במערבא נהור ענני ועירין מוהי
מאן אזלא הא דתניא מים העליונים במאמר הם תלויים
בנאמר מפרי מעשיך תשבע הארץ כמאן כר' יהושע
שה ידיו של הקב"ה הוא דכתבי אריכל כל העולם
א שוהה שנאמר ונהר יוצא מעדן וגו' תנא מתמצית
ת"ר ארץ מצרים היא ד' מאות פרסה על ד' מאות
ת"ר ככוש וכוש אחד מששים בעולם ועולם א' מששים
לעדן ועדן אחד מס' לגיהנם נמצא כל העולם כולו

וְאֵל גִּיהֶבֶם אֵין לֵה שִׁיעוֹר וְ"א עֵדן אֵין לֵה שִׁיעוֹר א"י
וְכֹנֶת עַל מִים רַבִּים רַבֵּת אֲצוּרוֹת מִי גֵרֵם לִכְבֵּל שִׁהוּ
וְיֹי אֹמֵר מִפְּנֵי שֶׁשׁוֹכֶנֶת עַל מִים רַבִּים אִמֵּר רַב עֲתִידָה
יִסְתָּא אִמֵּר אֲבִי' נִקְסִינָן "מִכּוּבְעֵי וְלֹא יִכְשְׁעוּ:
וְשׁוֹאֲלִין אֶת הַגִּשְׁמִים רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר "כִּשְׁכְּעָה כּו
שִׁנְיָעָה אַחֲרָיו שֶׁבִּשְׂרָאֵל לִנְהַר פְּרָת: גַּמ' "א"ר לֵאמֹר
יֵא חֲנִיָּה אֹמֵר כִּיבְגוּלָה עַד שְׁשִׁים בְּתַקּוּפָה אִמֵּר רַב
מִשְׁמָאֵל הִלְכָה כַּחֲנִיָּה אֵינִי וְהָא בְּעוּ מִיָּנִה מִשְׁמָאֵל
וּמִטָּר אִמֵּר לְהוּ מִכִּי מַעֲיִלִי צִיבִי לִבִּי טְבוֹת "רִישְׁבָּא
שִׁיעוֹרָא הוּא אִיכְעִיא לְהוּ יוֹם שְׁשִׁים כֻּלְּפִי שְׁשִׁים או
בְּ אִמֵּר יוֹם שְׁשִׁים כֻּלְּאֲחֵר שְׁשִׁים וְשְׁמָאֵל אִמֵּר יוֹם
רַב נַחֲמָן בְּרִי צִיחָק וְסִימְנָךְ עֵילָא בְּעוּ מִיָּא תְּתָאִי לֵא
יִהֲלֻכְתָּא יוֹם שְׁשִׁים כֻּלְּאֵחֵר שְׁשִׁים: מִתְנִי' רֵהֲנֵה "א
שְׁמִים תַּחְלִילֵי הַיְּחִידִים מִתְעַנֵּן ג' תַּעֲנִיּוֹת אוֹכְלֵי
תַּרְחֵן בְּמַלְאכָה וּבְרַחֲצִיָּה וּבִסְכִּיָּה וּבְעֻלְתֵּי הַסֹּמֵל
ר"ח כְּסִלּוֹ וְלֹא יִדְרוּ גִשְׁמִים ב"ד גִּזְרִין שְׁלֹשׁ תַּעֲנִיּוֹת
וְתֵין מִשְׁחָשִׁיָּה וּמוֹתְרִין בְּמַלְאכָה וּבְרַחֲצִיָּה וּבִסְכִּיָּה
מִשׁ הַמַּטָּה: גַּמ' מֵאֵן יְחִידִים אִמֵּר רַב הוֹנָא רַבֵּן
מַתְעַנֵּן שְׁלֹשׁ תַּעֲנִיּוֹת שְׁנֵי וַחֲמִישִׁי וּשְׁנֵי מֵאֵי קִמְשָׁמַע
תַּעֲנִיּוֹת עַל הַצְּבוּר בְּתַחֲלִילָה בְּחִמְשִׁי שְׁלֹא לְהַפְקִיעַ אֶת
תַּעֲנִיּוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת שְׁנֵי וַחֲמִישִׁי וּשְׁנֵי מִהוּ דְּתִימָא הֵי
שְׁלֹא קִמְשָׁמַע לָן תְּנִיא נְמִי הִכִּי כְּשֶׁתַּחְלִילֵי הַיְּחִידִים
שְׁנֵי וַחֲמִישִׁי וּשְׁנֵי 'וּמִפְסִיקֵן כְּרֵאשִׁי חֲדָשִׁים
וּבִימִים

וומר קודם ניהא מיס לנהר פרט שהוא רחוק יותר: **גמ'** וצונו
 יין ארזים מעור כל כך: **מי** מעיילי ייבי **הי** **פרט** רישא **השעה**
 יען שזמן קצתם הוא משם ואולי ולא היו ילידין לחטוב עצים ביער:
 שם שם אדם: **כלמיס** **הי** **ולא** **מדריקין** **כלמיס** **הי** **ומדריקין** **עילאי**
הי **וירודין** **למטה**: **התא** **לא** **גבוה** **מיס**. שנתקנתן כל מימי הארץ
 הי אחת רב לנבל וארץ צונוה מכל הארצות משום הכי אמר
 ד' **ש** לתקופת תשרי. וכן לא עוגים שכל מהביטו חזר בני צב:
 יין מנעוד יום כיום הכפורים ותשעה באב: **גמ'** **מאי** **קמ"ל**. הא
 תענית כו' שלא להפקיע את השמיטין שאם היו מתחילין להתענות
 יין ואחד לנבט וכסבור המוכר שרעב בא לשלום ואחי לאפקוע
הי **לא** **שלא** **תענית** **שמיטתין** **עושין** **קודם** **לצבור** **חזק** **וזקוקין**
הי **תענית** **ירחמים** **אין** **כלל** **י"ב** **תענית** **לצבור** **מדע** **דקא** **חשיב**
ר"ח **בשני** **ובחמישי** **לאחר** **שהתחילו** **להתענות** **פוסקין** **תעניתם**:
 וכן

והוא גבוהה והן המבקשים מים, וסורא אחריה דרב והיא לגבי נהרדעא חתאה, והן אינם מ
תחתיים נקוין המים בהם ומתקיימין אצלם. אמר רב (פסא) הלכתא יום (ס' בל)אחר ס' .
גשמים התחילו היחידים מתענין, ואוקים רב הונא להגי (יחידים) רבנן, ומתענין שני וחמישי ושני
טובים הכתובים במגילת הענית.

ליל חמישי לפי שההענן בו, ומתייקר המזון לצורך השבת, אבל כשגזרין בשני כשבאין בשני וכתב, מפסיקין בראשי חדשים, אם אירעו בחמישי ושני.

עין משפט
נר מצוה

בז א ב ג מ"ב מ"ג מהלכות
תפלה הלכה טו פתח עשין
ע טור ש"ע א"ח פ"י ק"ח
פס"ף א:
בז ד ה מ"ד מ"ה מהל'

תענית הלכה א והלכה ב
טו"ש"ע א"ח ס"ה תקעה טעף
א ב:
ב"ח ו ט"ז פ"א הלכה ה
טו"ש"ע א"ח ס"ה תקעה
טעף א:
ב"ח ז ט"ז שם הלכה ט ופ"ג
הלכה [טז] י וטו"ש"ע שם
ס"ה תקעה טעף ז:

מוסף רש"י

בכסיו קדרה. דנו מוע
פסחים י"ג. במחשון
שואל את הגשמים.
קם לו דור וזן גשם
ועל י"ג. הלכה כרנ
מילא. דלע שול ע
מחשון (שם).
החידים. חמסין ועל י"ג
שאל. הדקיע את
השערים. כחזון עני
מיות קטין ומלוי ים
שני שערות גדולת
אח ליום השערים ללל חמסין
לשנת, כסרס עני רנ
ועל ומיקרס ומתקעים
שער. אלל משחמל
השערים ששני אלל
מני השערים (קמן מ).

יבינו חננאל

[illegible][illegible]